

Viftesvamp

Frugtlegeme og overflademycelium af Viftesvamp

Vækstbetingelser

Viftesvamp (*Paxillus panuoides*), også kaldet Grubesvamp, forekommer sjældent i bygninger. Når angreb af denne svamp opstår, sker det i forbindelse med stærkt opfugtet træ, som for eksempel utætte skotrender, gulvtømmer over fugtige og mangelfuldt ventilerede krybekældre, områder med utætte vandrør eller kraftige kondensdannelser. Udendørs angribes for eksempel jernbanesveller, træbroer, fugtigt altantræ og havemøbler af træ.

Viftesvampen angriber normalt nåletræ, men kan lejlighedsvis angribe løvtræ. Dens udvikling er betinget af en høj træfugtighed, men temperaturen er også en vigtig faktor. Svampens livsbetingelser er optimale ved en træfugtighed på 50-70% og i et temperaturområde mellem 23° og 26° C. Vækst er dog mulig mellem 5° og 29° C, og selv under 5° C kan der forekomme nogen vækst. Derfor kan Viftesvampen også forekomme i trækonstruktioner med meget lave temperaturer som for eksempel i kølehuse. I tørt træ (8% træfugtighed) kan svampen, afhængig af temperaturen, overleve i over et år.

Væksthastighed

Viftesvampen hører til de langsomt voksende træødelæggende svampe, som ved gunstige livsbetingelser forårsager betydelige træødelæggelser. Ved 23° C vokser Viftesvampen ca. 2 mm pr. døgn.

Udseende

Normalt danner Viftesvampen kun et sparsomt overflademycel, hvorfra der kan udvikle sig trådfine strenge. Murværk i kontakt med angrebet træ kan blive inficeret af mycelium. Angrebet træ bliver gradvist misfarvet efter farveskalaen gul, rødlig, mørkebrun, hvorefter nedbrydningen bliver synlig med dannelser af aflange spræk-keklodser. I slutstadiet af angrebet kan der optræde frugtlegemer, hvis muslinge-/vifteform har givet anledning til navnet. Frugtlegemerne producerer sporer og sørger på denne måde for udbredelsen af svampen.

Reparation

Ved reparation efter angreb af Viftesvamp anbefales det angrebne træværk udskiftet med sikkerhedszone på 10 cm. Hvis fugtkilden kan elimineres så konstruktionen holdes under 20% træfugt, er der ingen risiko for videreudvikling af angrebet.

København:
Lautrupvang 8
2750 Ballerup

Telefon: 44 85 86 00
Telefax: 44 85 86 09
E-mail: dk.kontakt@efiglobal.com

Jylland: Laboratorium
Haderslevvej 108
6000 Kolding

Telefon: 75 52 21 00
Telefax: 75 52 26 27
E-mail: dk.lab@efiglobal.com

Hjemmeside: www.efiglobal.dk

Litteraturhenvielse:

Harmsen, L.:

Træødeløggende svampe og dyr, Teknologisk Institut's Forlag 1967.

C. Ferdinansen og C.A. Jørgensen:

Skovtræernes sygdomme, Gyldendals Forlag 1938-39.

Bavendamm, Dr. W.:

Die Holzschäden und ihre Verhütung, Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft M.B.H., Stuttgart 1974.

Grosser D.:

Pflanzliche und tierische Bau- und Werkholzschildlinge, DRW-Verlag, Leinfelden - Echterdingen 1985.

Cockroft, R.:

Some Wood-destroying Basidiomycetes, Volume 1 og a collection of monographs, The IRGWP 1979.

Cartwright, K.S.T.G., Findlay, W.P.K.:

Decay of Timber and its Prevention, Forest Products Research Laboratory sec.ed. 1958

Copyright EFI Global, 10/23.

Eftertryk ikke tilladt.